EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

ODPORÚČANIE EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

zo 6. októbra 2006

o prijatí niektorých opatrení na účinnejšiu ochranu eurobankoviek proti falšovaniu

(ECB/2006/13)

(2006/C 257/07)

RADA GUVERNÉROV EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 106 ods. 1,

so zreteľom na Štatút Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, a najmä na jeho článok 16 a článok 34.1,

keďže:

(1) Zmluva a štatút poverili Európsku centrálnu banku (ECB) a na základe povolenia ECB národné centrálne banky (NCB) členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka, vydávaním eurobankoviek.

(2) Súčasťou tejto úlohy je zaistenie integrity a ochrany eurobankoviek v obehu, a tým nepriamo aj dôvery verejnosti v eurobankovky.

(3) Rámec Eurosystému na detekciu falzifikátov a triedenie eurobankoviek úverovými inštitúciami a ostatnými spracovateľmi peňazí podľa upotrebiteľnosti [1] (ďalej len „rámec") ustanovuje harmonizované normy a postupy pre spracovanie bankoviek v rámci eurozóny. Najmä v prípade, ak sa kontroly pravosti a upotrebiteľnosti vykonávajú prostredníctvom zariadení na spracovanie bankoviek, môžu byť na vykonávanie kontrol bankoviek s cieľom ich vrátenia do obehu použité len tie zariadenia, ktoré boli úspešne preskúšané NCB. V tejto súvislosti NCB ponúkajú výrobcom spoločné preskúšanie zariadení na spracovanie bankoviek, ktoré je platné v rámci celej eurozóny a uskutočňuje sa pomocou jednotných testovacích sád bankoviek obsahujúcich, okrem iného, vybrané druhy falzifikátov eurobankoviek. Takéto testy si teda vyžadujú dostupnosť sfalšovaných bankoviek rovnakého druhu, a to tak pre prvotné vytvorenie, ako aj pre doplňanie jednotných testovacích sád bankoviek, a z toho dôvodu aj pravidelnú výmenu a prepravu takýchto bankoviek v rámci Európskej únie medzi NCB.

(4) Článok 4 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1338/2001 z 28. júna 2001 stanovujúceho opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu [2] ukladá povinnosť príslušným vnútroštátnym orgánom bezodkladne poskytnúť národným centrám pre analýzu (NAC) potrebné vzory každého typu bankovky podozrivej ako falzifikát, požadované na analýzu a identifikáciu. NAC sú naviac povinné zaslať ECB každý nový typ bankovky podozrivej ako falzifikát, ktorý zodpovedá kritériám ECB na účely analýzy a klasifikácie.

---

[1] Dostupné na www.ecb.int.
[2] Ú. v. ES L 181, 4.7.2001, s. 6.

(5) Povinnosťami, ktoré sú uložené v článku 4 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1338/2001 tak príslušným vnútroštátnym orgánom, ako aj NAC, nie je dotknuté vnútroštátne trestné právo. Uvedené povinnosti predovšetkým nesmú brániť tomu, aby bankovky podozrivé ako falzifikáty boli použité alebo zadržané ako dôkaz v trestnom konaní. V niektorých členských štátoch toto vážnym spôsobom bráni NAC a NCB, ktoré nie sú NAC, v prístupe k sfalšovaným bankovkám.

(6) Používanie zariadení na spracovanie peňazí, ich preskúšanie a sústavné zdokonaľovanie sú prostriedkami na uľahčenie odhalenia sfalšovaných bankoviek, a tak prispievajú k uvádzaniu eurobankoviek do obehu spôsobom, ktorý ich chráni pred falšovaním.

(7) Pre prepravu sfalšovaných bankoviek zo strany NAC a NCB, ktoré nie sú NAC, je preto kľúčové, aby bola povolená tiež na účely rámca, prostredníctvom ktorého sa berie náležitý ohľad na prebiehajúce trestné konanie.

(8) Článok 10 zmluvy požaduje od členských štátov vrátane ich policajných a justičných orgánov prijatie všetkých potrebných opatrení s cieľom zaistiť účinnosť komunitárneho práva.

(9) Účinná ochrana eura proti falšovaniu predstavuje významný prvok komunitárneho práva. Úsilie predchádzať falšovaniu sa týka tak Spoločenstva na základe jeho právomoci vzhľadom na jednotnú menu, ako aj členských štátov na základe ich právomoci v oblasti trestného práva a politiky boja proti organizovanému zločinu.

(10) Vo všeobecnosti trestné právo a pravidlá trestného poriadku nepatria do právomoci Spoločenstva, pokiaľ to nie je potrebné na zaistenie účinnosti komunitárneho práva. Vo všetkých ostatných prípadoch môže byť žiaduce prijať opatrenia podľa Hlavy VI Zmluvy o Európskej únii o policajnej a justičnej spolupráci v trestných veciach.

(11) Článok 29 Zmluvy o Európskej únii ustanovuje, že cieľ EÚ poskytovať občanom vysokú úroveň ochrany v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti prostredníctvom rozvoja spoločných postupov členských štátov možno okrem iného dosiahnuť aproximáciou trestnoprávnych pravidiel v členských štátoch.

(12) Zodpovednosť Eurosystému za zaistenie integrity a ochrany eurobankoviek v obehu si vyžaduje vypracovanie odporúčaní k niektorým cieľom tejto politiky, zatiaľ čo sa EÚ a vnútroštátnym orgánom ponechá priestor na posúdenie takýchto cieľov a na prijatie primeraných opatrení na ich implementáciu,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Európska komisia by mala zvážiť navrhnutie rozšírenia právomocí NAC a NCB, ktoré nie sú NAC, tak, aby tieto subjekty mohli zadržiavať identifikované a analyzované vzory sfalšovaných bankoviek a tiež požiadať a zákonne prepravovať takéto bankovky v rámci EÚ na účely rámca. Najmä by sa mal zmeniť a doplniť článok 4 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1338/2001 a následne zrušiť článok 4 ods. 3. Prinajmenšom by sa mal článok 4 ods. 3 zmeniť a doplniť tak, aby použitie alebo zadržiavanie sfalšovaných bankoviek ako dôkazu v trestnom konaní nebránilo uplatňovaniu článku 4 ods. 2 v plnom rozsahu okrem prípadov, keď je takéto uplatňovanie vzhľadom na množstvo a typ zaistených falzifikátov nemožné.

2. Zatiaľ čo je nevyhnutné zmeniť a doplniť nariadenie (ES) č. 1338/2001, aby sa umožnila preprava falzifikátov na účely rámca, ako aj ich vydanie vnútroštátnymi orgánmi, rozsah, v akom môže byť v tomto ohľade nápomocný spoločný postup podľa Hlavy VI Zmluvy o EÚ, by sa mal preskúmať. Konkrétne by sa mala posúdiť uplatniteľnosť článku 31 ods. 1 písm. e) Zmluvy o EÚ, pretože falzifikáty sú použité ako dôkaz v prebiehajúcom trestnom konaní pred vnútroštátnymi justičnými orgánmi. Členské štáty by mali najmä zabezpečiť, aby zamestnanci NAC a NCB, ktoré nie sú NAC, mohli na účely rámca zákonne prepravovať a zadržiavať určité množstvo zaistených sfalšovaných bankoviek v rozsahu, v ktorom nie sú dotknuté práva podozrivého a obvineného, pod podmienkou, že tieto budú na požiadanie okamžite vrátené orgánom prokuratúry či súdnym orgánom.

3. Bez ohľadu na to, či dôjde k prijatiu vyššie uvedených opatrení, budú možno členské štáty musieť zmeniť alebo doplniť ich vnútroštátne právne predpisy s cieľom uľahčiť zadržiavanie a prepravu zaistených sfalšovaných bankoviek na účely rámca. Členské štáty by mali zvážiť najmä zrušenie vnútroštátnych pravidiel, ktoré ustanovujú, že zaistené sfalšované bankovky musia za každých okolností zostať v archíve súdu, byť zničené, odovzdané výlučne polícii alebo zostať na štátnom území.

4. Bez ohľadu na to, či dôjde k prijatiu vyššie uvedených opatrení, by mali členské štáty zvážiť posilnenie a podporu praktických dojednaní so svojimi NCB, podľa ktorých sa im sfalšované bankovky poskytujú na účely rámca a uskutočňuje sa ich výmena medzi NCB, a to prípadne na základe uváženia súdneho orgánu či prokuratúry.

Toto odporúčanie je určené Rade Európskej únie, Európskemu parlamentu, Komisii Európskych spoločenstiev a členským štátom.

Vo Frankfurte nad Mohanom 6. októbra 2006

Prezident ECB

Jean-Claude TRICHET